

Bakgrund och syfte: Det finns en stark koppling mellan utvecklingsrelaterad språkstörning och dyslexi. I en relativt ny studie (Kalnak & Sahlén, 2020) framkom, att 82% av 60 barn med grav språkstörning hade lässvårigheter i form av bristande avkodningsförmåga. I en tidigare studie av samma kohort rapporterade Kalnak et al (2014) att 64% av barnen hade minst en förälder med lässvårigheter vilket indikerar hög ärftlighet.

Metod: I föreliggande studie undersöker vi om ett internetbaserat lästräningsspel kan vara ett bra verktyg för tidig och intensiv intervention av läsförmågan hos svenska barn med grav språkstörning. Spelet bygger på vetenskapligt beprövade metoder och är baserat på phonics-metoden. Vi undersöker också om ärftliga, kognitiva, sociala och psykiska faktorer kan vara av betydelse för lästräningen i projektet.

Barn från skolor för barn med språkstörning randomiseras till tre grupper: En interventionsgrupp och två kontrollgrupper. Testledarna är blinda för deltagarnas grupptillhörighet. Interventionen görs i respektive barns skola. Olika aspekter av kognition, språk, läsning testas innan, direkt efter och 8–12 veckor efter läsinterventionen. Intervju med föräldrarna genomförs, samt testning av föräldrars språkliga funktioner inklusive läsförmågor. Skolorna svarar på en enkät om läsundervisning.

Resultat: Under våren 2021 gjordes en pilotstudie av hela projektet. Under hösten 2021 har vi genomfört den första interventionsomgången på en större skola, inklusive förtestningar av barn och testningar samt intervjuer av föräldrar. Interventionen avslutades för en vecka sedan och posttestningar pågår för närvarande. Vi har således ännu ingen sammanställning av preliminära resultat att redovisa. Det vi vet är att vi har hög tillförlitlighet till att interventionen följs enligt våra instruktioner. Vi har påbörjat rekrytering av fler deltagare från tre nya skolor som har samtyckt till att medverka i projektet under 2022. Tidplanen för projektet sköts fram pga. Covid-19 pandemin eftersom skolorna inte tillät att utomstående vistades i verksamheten.

Konklusion/betydelse: God läsförmåga är en mycket viktig förutsättning för vår inlärning och för att vi ska kunna delta aktivt i vårt samhälle t ex i utbildning och arbete. Språkstörning och lässvårigheter riskerar leda till negativa konsekvenser för individens skolgång och psykiska hälsa. Vårt mål är att bidra till att läsförmågan hos deltagarna utvecklas med förhoppning om att riskerna minskar.

Vetenskapliga publikationer

A, Vi kommer att publicera resultat i vetenskapliga tidskrifter.

B, Vi planerar att presentera på vetenskapliga seminarier på Karolinska Institutet samt på nationella konferenser, såsom Dyslexikongressen och Nationella logopedkonferensen. Vi har skickat in abstract för att presentera vårt projekt på ESIA, European Speech-Language Association, i Salzburg, Österrike, maj 2022.

C, Vi har god möjlighet att publicera populärvetenskapliga artiklar om vårt projekt.

Stort tack för ert bidrag till forskning om läsintervention till barn med språkstörningar!

Lund, den 12 mars 2024

Nelli Kalnak, med dr, specialistlogoped

Institutionen för Kvinnors och Barns Hälsa, Karolinska Institutet